

Programsensor rapport for GLODE med fokus på GLODE 306, 2018.

Fokus i denne Programsensor rapport ligger på vurdering af kurset GLODE306, Foundations of Health Promotion. Kurset indgår som specialisering i Master's Programme in Global Development Theory and Practice og ligger på uddannelsens andet semester.

Der ses på følgende områder: Hvad er kursets eksisterende styrker? Hvordan kan kurset forbedres? Afslutningsvis opsamles forslag til en række konkrete muligheder for forbedring af kurset.

Da styrker, svagheder og forbedringsmuligheder er tæt sammenhængende er de to områder i det følgende skrevet sammen under 7 temaer. Flere temaer kan dog ikke ses isoleret:

- A) Vidensfundament
- B) Litteraturliste/Pensumliste
- C) Læringsmål og Forelæsningstemaer
- D) Læringsformer
- E) Små studenterhold
- F) Involverede undervisere
- G) Evalueringspraksis

Baggrundsmateriale

Baggrundsmaterialet for vurderingen består af den samlede MAPSGLODE study plan with descriptions of the courses (*Studieplan og emnebeskrivelser GLODE*, Oppdatert 09.01.18), The course syllabus (literature list alphabetically ordered and by lecture topics), The course schedule, Guide for examiners home exam Spring 2018, Four - 4 – home exams submitted and assessed Spring 2018 graded from A to D, PBL vignettes (two vignettes) and A summary of the student evaluation and suggestions for changes to the course.

Hvad er kursets eksisterende styrker og hvordan kan det forbedres?

Kurset GLODE 306 har en række styrker, der bør bevares og eventuelt underbygges og udvides.

- A) Kurset bygger på et **solidt, men bredt, vidensfundament**, der afspejles i kursets **læringsmål**, i forelæsningstemaer og i litteraturliste. Der tages afsæt i Ottawa Chartret og dets definition af Health Promotion, og fokuseres tydeligt på metoder og teorier indenfor Health Promotion som teoretisk og praksis-felt. Ses på lecture-oversigten og de hele ni vidensområder de studerende i følge kursusbeskrivelsen skal opnå kendskab til, kan det dog virke som et særdeles bredt vidensfundament at sætte sig ind i under et forholdsvist kort forløb. Alle temaer forekommer umiddelbart relevante, men bredden af temaer kan muligvis betyde, at de studerende kun får et ret overfladisk indblik i de teorier, begreber, værdier og modeller, der undervises i. For eksempel er temaet *Communication processes and current information technology required for effective HP action* et tema, der kunne fylde et helt kursus i sig selv, men det behandles kun på en lecture. To forelæsninger fokuserer på Social Determinants of Health. Trods temaets vigtighed kunne det overvejes at udskifte en af de to forelæsninger med en mere problematiserende forelæsning, der

inddrager nogle af de væsentlige sociologiske teorier der kan belyse Health og HP, teorier der tilsyneladende ikke er stærkt repræsenteret på kurset. Således kunne en forelæsning om udviklingen/forandringen af sygdomsbilledet i den globale modernitet, den stigende økonomiske og sociale ulighed i verden, væksten i Non Communicable Diseases og begrebet Double Burden of Disease i Low and Middle Income Countries være yderst relevant i en specialisering, der ligger under en masteruddannelse i Global Development. I det hele taget forekommer kurset fokus på Health Promotion Action noget stærk i sammenligning med mere teoretiske og problematiserende tilgange. Det er oplagt at de studerende skal lære om handling i HP, men det kan undre at hele 7 af kursets 9 vidensmål af HP Action som endemål. Der er tale om en akademisk uddannelse og det må også være helt centralt at studerende lærer at stille kritiske spørgsmål og at trang til handling ikke indlæres som dominerende værdi, *før* analyse og problemdefinition.

- B) I **litteraturlisten** findes en række grundbøger, artikler og rapporter. Her forekommer særligt de artikler og bogkapitler, der findes på litteraturlisten at være relevante og præcist valgt i forhold til forelæsningsne. Som grundbog læses dels Green, J., Tones, K., Cross, R., & Woodall, J. (2015). *Health Promotion: Planning & Strategies* (3rd ed); der læses hele 310 sider fra denne. Dels læses Mittelmark, M., Sagy, S., Eriksson, M., Bauer, G. F., Pelikan, J. M., Lindström, B., & Espnes, G. A. (Eds.) (2016) *The Handbook of Salutogenesis*, dog kun 62 sider herfra. Det kan være en fordel på et kursus at benytte sig af en bestemt grundbog – men mange kapitler fra den samme (lære-)bog kan samtidig virke begrænsende for de studerendes nysgerrighed og muligheder for at lære at kunne læse og forstå forskellige typer tekster. Grundbøgerne præsenterer stoffet i en bearbejdet form, hvilket kan lette læsningen, men også kan gøre stoffet mere ensartet og dermed ikke så inspirerende. I opsamlingen af studenterevalueringerne nævnes at: "Several students felt the chapters in the main textbook (Green, Tones, Cross, & Woodall, 2015) were too long in terms of comprehension and content." På denne baggrund bør det overvejes at udskifte visse af de mange grundbogs-kapitler særligt fra *Health Promotion: Planning & Strategies* f.eks. med primær litteratur, i form af artikler eller bog-kapitler. De studerende er på en akademisk uddannelse og selvom det kan være sværere for dem at læse primær litteratur, må der være stort fokus på at træne dem i at læse akademiske tekster. (Hvilket også allerede sker på kurset, men kunne ske i endnu højere grad.) Det ses som et plus at der læses originale tekster, der præsenterer grundtanker bag empowerment og ressource-tilgange.

Der kunne også ses kritisk på de rapporter, udgivet af WHO, der indgår i pensum. Rapporterne udgør for nogles vedkommende en uomgængelig vidensbase, fx *Closing the gap in a generation*; mens andre i højere grad har status af politiske erklæringer/dokumenter. De sidstnævnte behøvede muligvis ikke at indgå direkte i pensum. I stedet kunne der blive plads til litteratur, der i højere grad problematiserer udviklingen indenfor sundhed og sundhedsfremme i et globalt perspektiv og/eller litteratur, der problematiserer teoridannelsen (og manglen på samme) indenfor sundhedsfremmefeltet. To bøger, der med stort udbytte har været benyttet på Sundhedsfremme uddannelserne på RUC i denne sammenhæng er Ellen Annandale: *The Sociology of Health and Medicine*, polity, 2014 og McQueen et al. *Health and Modernity*, Springer, 2007.

- C) **Læringsmålene og mulighed for opfyldelse heraf:** kurset omfatter på Videns-dimensionen hele ni områder, hvorpå den studerende skal have tilegnet sig *dybde-gående* viden. Til gengæld omfatter kurset kun to færdighedsmaal og tre kompetencemaal. Denne fordeling afspejler sig i kursets undervisningsform, hvor hovedvægten ligger på tematiserede forelæsninger, mange af under to timers varighed. Kursets afsluttende prøve lægger ligeledes op til, at den studerende redegør for sin viden og er i stand til at diskutere teorier, begreber og modeller op imod hinanden. Den pædagogisk-didaktiske tilrettelæggelse, der bygger på et transfer-princip – viden overføres fra underviser og via tekstlæsning til den studerende – suppleres dog af et PBL-arbejde. I evalueringsrapporten skrevet af studieleder på baggrund af studenter evalueringer skrives: «*Two students reported to have read all literature. Most students said they tried to pick the most important or relevant readings, while a few reported that they did not read much in preparation for classes.*» At kun to studerende ud af 11 læser al litteraturen kan ikke betragtes som tilfredsstillende. Heller ikke at nogle få studerende slet ikke læser og forbereder sig inden forelæsninger. Hvordan kan studerende opnå dybdegående viden på et så spinkelt grundlag? Kurset bør i højere grad tilrettelægges så det sikres at alle studerende læser i det mindste størstedelen af litteraturen. Det kan ske ved en "stilladsering" af de studerende læreproces, fx i form af at indlægge casearbejde, hvor de studerende skal benytte litteraturen i analyser, eller ved at arbejde med studenteroplæg på hver kursusgang. Således bør den variation i undervisningsformer som *også* efterlyses af de studerende i evalueringsmaterialet bygge på grundantagelsen, at "det er den der arbejder, der lærer" og indebære at de studerende engageres i forberedelse af oplæg, case arbejde og kritiske analyser og øves i at tage ansvar for egen læring.

Som ovenfor nævnt kan det forekomme urealistisk at den studerende tilegner sig «in-depth knowlegde» på alle kursets ni vidensområder områder, som kun behandles på en-to forelæsninger. Ud over PBL-arbejdet må der være meget lidt tid til refleksion og diskussion af forelæsningernes temaer på de korte tidsslots. Oversigten over de studerendes karakterer i foråret 2018 giver ikke umiddelbart grund til bekymring for lavt niveau; men det er alligevel værd at hæfte sig ved at to af de fire fremsendte opgaver var vurderet en karakter lavere end den blev inden den mundtlige eksamen *og* at den mundtlige eksamen afskaffes fra næste semester. Det kan medføre en generel sænkning af karakterniveauet på kurset.

Forelæsningstemaerne dækker vidensfeltet Health Promotion bredt, med både forelæsninger, der fremstår som primært teoretisk baserede og med enkelte forelæsninger, der tydeligt inddrager praksiseksempler. Dette er en styrke ved kurset. Om de studerende udover PBL arbejdet arbejder med cases for at forsøge at anvende den teoretiske viden og modeller i forhold til en konkret praksis fremgår ikke af det medsendte vurderingsmateriale. Dette sker dog via PBL arbejdet, som må antages at have en helt central betydning for de studerende muligheder for at arbejde med og bearbejde stoffet fra forelæsningerne. PBL-arbejdet værdsættes da også eksplicit i studenterevalueringerne – mere herom senere. Det kunne overvejes at styrke færdigheds- og kompetencemålene, dels i form af en konkretisering af disse; de fremstår nu som underligt de-kontekstualiserede – dels i form af yderligere fokus på at sikre, at de studerende faktisk kommer til

at *arbejde* med stoffet under kurset. Man kunne fx. etablere læse-grupper i forbindelse med hver forelæsning eller organisere at de studerende i grupper arbejdede med en case efter hver forelæsning, der indbar en anvendelse af forelæsningsens stof på et praksis-eksempel. En undervisningsassistent kunne faciliterer dette. Det giver selvfølgelig umiddelbart de studerende mere at lave, men vil også givetvis være med til at understøtte deres læreprocesser og kan måske medvirke til at de faktisk får læst den opgivne litteratur.

- D) **Læringsformer:** vidensfundamentet formidles på kursets lektioner i form af forelæsninger og via et PBL arbejde, hvilket må anses for at være traditionelt, men dog via PBL arbejdet med mulighed for afveksling i læringsform for de studerende. PBL vurderes af flertallet af de studerende som en givende læringsform. Studieleder skriver i sin opsamling af evalueringerne: "Most students expressed that the opportunity to apply health promotion theories and principles to 'real-life problems' and to improve their presentation skills were the best features of PBL." And: "PBL was highlighted as one of the best features of the course, in addition to the in-depth focus on theories and practice of health promotion both in lectures, PBL and readings." PBL-arbejdet rummer mulighed for diskussioner de studerende indbyrdes og med underviser, og der kræves refleksion og selvstændighed. Begge dele væsentlige kompetencer at opøve på akademisk niveau. At der veksles mellem to pædagogisk væsensforskellige læringsformer må derfor betragtes som en styrke ved kurset. Ses på de studerendes evalueringer værdsættes og efterlyses variation i undervisningsformer. At arbejde med to typer af pædagogisk tilrettelæggelse bør således fastholdes og gerne udvikles. Endvidere bør der arbejdes med yderligere variation i læringsformer i forbindelse med/under forelæsningerne og herefter. PBL arbejdet kunne måske udstrækkes sådan at de studerende efter hver forelæsning arbejdede med elementer af et PBL arbejde i grupper.
- E) En styrke er kursets forholdsvis **små studenterhold** (11 studerende, spring 2018), hvilket giver mulighed for tættere relation mellem undervisere og studerende, og kunne bevirke at alle studerende føler sig sikre nok i undervisningsrummet til at turde stille spørgsmål og komme med kommentarer. Dette er dog desværre ikke tilfældet, som det kan læses i de studerendes evalueringer af kurset. "*The majority of students reported that they were very or somewhat actively participating in the PBL sessions, however fewer students were actively engaging in discussions during lectures*". Muligheden for samtale bør derfor sikres yderligere. De studerende fremhæver det fx. som positivt at de får detaljerede tilbagemeldinger på deres annoteringer. Læringsudbyttet stiger via den direkte dialog, hvor den studerende får individuel feedback på sine styrker og udfordringer og kan stille spørgsmål om sine usikkerheder til underviseren. At facilitere gruppeprocesser er ikke nødvendigvis en spidskompetence for akademiske forelæsere – det kan overvejes at arbejde mere målrettet i læregruppen omkring pædagogiske metoder i universitetsundervisning.
- F) Kurset har fire **involverede undervisere**, hvilket potentielt kan give afveksling i forelæsnings- og undervisningsformer. To af underviserne er fast ansatte på GLODE, hvilket er en styrke, da det kan være med til at sikre kontinuitet og løbende udvikling af kurset. En underviser er løst-ansat og en anden er gæsteunderviser. Involverede gæsteundervisere kan være med til at sikre at underviseren

er specialist inden for sit område og referer til egen (nyere) forskning. Dette vurderes af de studerende som positivt for deres læringsudbytte.

- G) Kurset har en veludviklet **evalueringspraksis** ved sin afslutning, hvilket klart er en styrke. Evaluerings-spørgeskemaer følges op med mundtlige kommentarer og evalueringen gennemføres umiddelbart efter sidste lektion. Det betyder at i forår 2018 har alle studerende besvaret evaluerings-spørgeskemaet. Denne procedure bør fastholdes.

Anbefalinger til forbedringer af kurset

Det anbefales at kursets involverede undervisere i samarbejde med Studieleder og det øvrige faglige miljø omkring hele uddannelsen diskuterer følgende anbefalinger. Nogle kræver ret omfattende tilføjelser til det eksisterende kursus, andre er mindre justeringer og endelig er der opfordringer til fastholdelse af eksisterende praksis. Hvilke tiltag der vælges at arbejde med og i hvilken rækkefølge er op til en vurdering af væsentlighed og ressourcer i lærergruppen.

- A) Vidensfundamentet for kurset og særligt det stærke fokus på Health Promotion Action kunne udskiftes eller suppleres med sociologiske perspektiver på Health Promotion.
- B) De mange grundbogskapitler på Pensumlisten bør kritisk gennemgås med henblik på en udskiftning af visse kapitler.
- C) Der bør ses kritisk på kursets læringsmål (særligt den mange vidensmål) og dermed på forelæsningsstemaerne. Begge kan, med dydegående læring for øje, reduceres og gøres mere problematiserende/udforskende.
- D) Læringsformer: PBL arbejdet bør fastholdes, evt udvides, og der bør arbejdes med yderligere variation i læringsformer både under og efter kursus-forelæsninger.
- E) Det bør i højere grad udnyttes at kurset har små studenterhold. Undervisere må bevidst kunne facilitere trygge rum for dialog og diskussion.
- F) En mindre gruppe involverede undervisere er hensigtsmæssig, herunder min. to fastansatte for at sikre kontinuitet og erfaringsopsamling. Gæsteforelæsere bør benyttes for at skabe variation.
- G) Eksisterende evalueringspraksis bør fastholdes.

Med håb om at denne rapport giver anledning til fornyet diskussion og inspiration. God arbejdslyst!

Mange hilsner Anne

Anne Liveng, Cand.comm, Ph.d.
Lektor/Associate professor
Studieleder Master i Sundhedsfremme
Institut for Mennesker og Teknologi
Center for Sundhedsfremmeforskning
Roskilde Universitet, Bygning 9.1, 0.35
Postboks 260, 4000 Roskilde, Danmark
Tlf.: 4674 2888 / email: aliveng@ruc.dk